

Pavilonháború

Rendteremtés Szegeden bódé- és butiküggyben

A pavilonháború idén tavaszra éleződött ki Szegeden, főleg a Dugonics ter úrúgyen. Kevesen tudják, hogy a probléma hivatalos társadalmi érzékelése azonban jóval megelőzte a mostani helyzetet. A városi tanács végrehajtó bizottsága még január első ülésén határozatokat foglalta a városban épülő pavilonok, butikok építésének felülvizsgálatát, olyan szempontból, hogy megtekinthet-e ezek a hatályos rendelkezéseknek, s még inkább, hogy mi legyen a követendő elv és eljárás a jövőben.

Népes és szakértő bizottságok dolgoztak ezen a téman, amíg a vb elé került a jelentés. Tanácsstagok, tanácsai szakosztályok képviselői, társadalmi és tömegszervezetek együttes vizsgálódása alapján mérték fel a helyzetet. A vizsgálat közel száz pavilonra terjedt ki, s nem csak ténymegállapításokat tartalmaz, hanem konkrét javaslatokat is.

A pavilonok emelésének előzményeire az volt a jellemző, hogy korábban ideiglenes engedélyeket adott ki a hatóság, azzal a megszorítással, hogy ezek lejártakor fennáll a kockázat: az engedélyt nem hosszabbítják meg. Később engedélyt adtak ki falazott épületekre is, közterületfejlesztési engedéllyel. A lakosság ezt az akcióit egyrészt megelégedéssel fogadta, hiszen a kevésbé ellátott területeken enyhítette a gondjait, ugyanakkor kifogásokat is megfogalmazott, különösen a pavilonok esztétikai megjelenésével összefüggésben, avagy indokolatlan burjánzásukkal szemben. Ellen-

kezések és követelések... ez a két pólus meglehetősen messze esik egymástól, de hogy harmóniát kell teremteni a szélsőségek között, az egyszerre lakossági és tanácsai érdek.

A társadalmi bizottságok vizsgálata alapján az az álláspont alakult ki, hogy ebben a témában átfogó rendezettség van szükség. A jövőben lehetőleg csak olyan pavilontelepítésre adjon engedélyt a tanács, amely a környezetbe illeszkedik, nem zavarja a közlekedési rendet, valóságos lakossági igényt szolgál, s átgondolt, lehetőleg csoportos telepítésbe sorolható. A lakosság ítélezését ezekben a kérdésekben sem lehet mellőzni — a vizsgálódás tehát az elvi szempontokon túl konkrét állásfoglalásokat is tartalmaz, amiket a végrehajtó bizottság jóváhagyott. Megszüntetésekről, szigorításokról, átcsoportosításokról, elrendelt csinosításokról, tatarozásokról is szó esik ebben a sorban.

A végrehajtó bizottság határozatában mindenképp előtérbe hozta, hogy a tanácsai szakosztályok mérjék fel azokat a területeket, ahol csoportosan lehet és érdemes pavilonokat elhelyezni, a szükséges közműcsatlakozások lehetőségével, a városesztétikai szempontok megfelelő tiszteltével. E pavilonokra ajánlati terveket, tervcsaládokat, gazdaságosan kivitelezhető, esztétikus igényű variánsokat kell készíttetni. Feltétlenül szükségesnek ítélté határozatában a vb, hogy a terveket, elképzeléseket az érintett területek közvéleménye minősítse,

vagy egyeztesse. Külön is megvizsgálható a vb állásfoglalása szerint a Belvárosban és az Északi városrész I/B ütemében kialakított helyzet. A továbbiakban eljárási normatíva lesz a működési engedély megadása a tervezett pavilon-építéshez. Belvárosi közterületeken a vb állásfoglalása szerint csak könnyűszerkezetes pavilonépítésre adható ki engedély.

A megvizsgált pavilonokról a bizottságok nem egy esetben olyan bizonyítványt állítottak ki, hogy jelenlegi nyíráson, mostani tervmunkaiban, vagy esztétikai alapokon nem tarthatók meg. Lángosutok, gongyölegiarutók, katonapozó megegyes bódék töltött konuait meg tenát a veszharang — egyrészt úgy, hogy telepítési nataridejuk lejartával nem hosszaboitják meg engedelyüket, másrészt úgy, hogy elrendelik átnhelyezesüket, átalakításukat, rendbetételüket stb. A Belváros esetében az a társadalmi igény, hogy közterületen csak igen korlátozott mértékben emelhetők pavilonok, a Széchenyi ter pedig kifejezetten tilalmas terület legyen. A belvárosi pavilonok — ahol megengedhető és szükséges — inkább „közterületi bútor” jellegű öltsenek. A lakóházak udvarán, főleg a sétáló utcákban, kapualjakban, kisebb alapterületű üzletek kialakíthatók, megfelelő körülményekkel.

A vizsgálódásban résztvevő tömegszervezetek képviselői igényt tartanak arra, hogy pavilonok csoportos elhelyezési lehetőségeinek feltárása után, a pályázatok meghirdetése előtt fejthessék ki véleményüket a javaslatokkal kapcsolatban. Álláspontjuk szerint a pavilonok engedélyezési eljárásában elvi építési engedélyt kellene előírni, s bizottságnak kellene döntenie az elhelyezésről. Helyesnek tartanak a ajánlati tervet, tervcsaládokat dolgozni, akik építőművészek az építők orientálására, gazdaságos és esztétikus megoldásokra.

A pavilonháborúban a végrehajtó bizottság legutóbbi ülésén kiadott állásfoglalás igen időszerű volt. Sajnálatos, hogy a hatóság néhány helytelen korábbi döntése, tévovásága mármár helyrehozhatatlan. Olyan értelemben is az, hogy egy-két megbocsáthatatlan fuseráció tartósan zavarni fogja városi közérzetünket.

Ön például mit kockáztat?

— Első számú vezetői munkakörben rendkívül nagyok a kockázati tényezők. Kockázataink például a szerződés-kötésekkel. A mi gyárunkkal szemben nagyobbak a piaci igények, mint amennyit a létszámunk és a gépi kapacitásunk termelni tud. Az alapanyag-ellátásunk bizonytalan. Milyen szerződéseket kötünk? Biztosítanunk kell a folyamatos és elegendő munkát a dolgozóinknak, a partnert sem lehet cserbenhagyni, de a kockázatait a kábel esetében az egész népgazdaságot is érinti. Sokat vállalunk? Az ország érdekei ezt kívánják, mert így kevesebb a tőkés import. Hátba lesz alapanyag, nem lesz géphiba és influenzajárvány, és hátba maradhatnak a végéimkák... Ha pedig valami zavar lesz, mindjárt kezdődik a szerződészegés, szemrehányás, kötbérezés, nyilvános elmarasztalás bírósági eljárással... Nekünk egyidejűleg kell megvalósítani a racionális, tervszerű termelést, és nem hagyhatunk figyelmen kívül a szociális követelményeket sem. E kettő sokszor ütközik egymással. Például: meddig lehet elmenni a munkafegyelem megkövetelésében? A kockázatainak egy másik területe a műszaki fejlesztési döntési kör. Ha rosszul használjuk fel az adott pénzmennyiséget, nem érjük el a meghirdetett célt.

— A műszaki döntésekhez szükséges információkhoz nehezebb-e vidéki vezetőként hozzájutni?

— Föltétlenül. Számunkra a vállalati központ össze tudja gyűjteni a Budapesten koncentrálódott információkat. Nehezebb lenne a helyzetünk, ha ezeket az értesüléseket magunknak kellene beszerezni. Magyarország végletesen fővároscentrikus. Következésképp minden információ, minden fejlesztési intézet, szinte minden műszaki jellegű egyetem ott található. A műszaki fejlesztéshez szükséges információk nagyobb energiával szerezhetők be Szegeden, mint Budapesten.

— Mekkora a vezetők személyes kockázata?

— A kockázat egy kicsit valószínűségi számításra jött. Az a véleményem, hogy ezen az eleve kockázatos ügy lehetne változtatni, hogyha lenne egy megbízható módszer, amellyel az emberek vezetőképességét folyamatosan lehet mérni. Például: tesztek, próbák, vizsgálatok. Tizenöt évvel ezelőtt volt ilyen kísérlet az építőiparban. Sajnos, a

Tombác József

Eletkora: 44 év.
Iskolai végzettsége: Budapesti Műszaki Egyetem gépészmérnöki kar és gazdasági szakmérnöki tagozat; eddigi munkahelyei: Csongrád megyei Hűségi Vállalat, Tömegcikk Ipari Szövetkezet, Déri Miksa Szakközépiskola, Szegedi Fémipari Vállalat (később az Ikarus gyáregysége).

1978. november elseje óta a Szegedi Kábelgyár igazgatója.

szóba sem jöhet. Az az érzésem, a legtöbb vállalat első számú vezetői pályázatánál a felső szintű vezetők nemcsak a jelentkezésekre hagyatkoznak. A kiírás előtt a környezetükben körülnéznek, hogy kit tudnának ki nevezni. Van egy esetleges jelölt és utána jöhetnek a pályázatok.

— Önt általában szigorú vezetőknek tartják...

— Igen, többször ért már ez a vád. Én ezt nem hiszem, csak szeretem a racionalitást. Szeretek betartani alapvető vezetési elveket. Ha megbeszélünk valamit, annak vagy valamilyen szabálynak a megsértését nem tudom elnézni. Ha az általam legjobban szeretett dolgozó ittasan érkezik dolgozni, akkor nincs kegyelem, nem való ide. Az is a vezetői elveim közé tartozik, hogy demokratikusan kell irányítani. Ilyen vezető beosztásban már könnyebben mondják azt, hogy „Úgy van, Tombác Elvtárs!”... Akkor is, ha nincs úgy. Ennek könnyen be lehet dőlni, de ez nagy veszélyeket rejt magában. Aki elhiszi magáról, hogy eleve igazmondó, rengeteg rossz döntést hoz.

— Mekkora szerepe van a dolgozók körében a vezető megítélésében a fellépésnek, a szóbeli tehetségnek?

— Nagyon nagy szerepe van. Azok a vezetők vannak jobb helyzetben, akiknek van egy kis színészi adottságuk. Persze, a rutin mellett. A szereplésben volt egy kis gyakorlatom, mert tanítottam a Déri Miksa Szakközépiskolában és az Élelmiszeripari Főiskolán. De amikor az Ikarusból a Kábelgyárba kerültem, bizony remegett a lábam, és elakadt a hangom néhányszor az első két beszédemnél. Az előadó beszéd a kisebb feladat. Nagyobb a súlya a hétköznapi kommunikálásának, amikor ketto-három-öt emberrel beszélgetünk.

— Mire figyel a személyes kapcsolataiban egy vezető?

— Én olyan embernek tartom magam, mint húsból tizenkilenc. Nyitott típusú ember vagyok. Elvem, hogy az egész gyárral dolgozom együtt, és aki tesz valamit a Kábelgyár előrehaladásáért, az munkatársam. Nem hiszem, hogy a beosztás miatt szabad különbséget tenni, de differenciálni lehet a végzett munka minősége szerint. Azt a munkatársamat, aki koncentrált figyelemmel, nagyértékű gépen, évek óta egyetlen hiba nélkül milliós értékeket állít elő, nagyon szeretem és tisztetem. Nem ugyanez a helyzet azzal, akiről azt hallom, hogy már megint igazolatlanul mulasztott, munkáját nem végezte el.

— Közel hat éve a szegedi Kábelgyár igazgatója. Még mindig a fiatal vezetők közé tartozik. Az Ön helyében sokan éreznék úgy, hogy közeleg az időpont, amikor felajánlják a magasabb beosztást. A trósztbleni vagy minisztériumi munkára gondolok...

— Azzal, hogy sportolok is, eddig volt megfelelő fizikai teherbírásom. Már kétszer végigéltem azt a szituációt, hogy „import vezető” vagyok, idegenül, egy rendszerbe bedobva. A gazdasági rendszerben is működik az idegen test kivetésének mechanizmusa. Ahhoz, hogy ne ez történjen meg, hanem a befogadás és az elismerés következzen be, nagyon kemény energiákat kell felszabadítani. Az az óhajom, hogy egy jól működő szegedi Kábelgyárban még sokáig igazgató lehessenek.

Böle István

Költözéskrónika

Az eltelt héten jó ütemben folytatódott a Somogyi-könyvtár átköltöztetése az új épületbe. Szerdáiig befejezték a Vár utcai, volt gyermekkönyvtár és a Tanácsköztársaság úti ifjúsági és művészeti részleg könyvállományának áttelepítését. A régi Somogyi helyiségei igencsak megváltozott képüket mutatják a kíváncsiskodóknak. A volt olvasóterem teljesen kiürült, jórészt a polcokat is leszerelték. Átvitték már a kölcsönzőrészleg köteteit is, ennek polcai azonban most is roskadoznak: ide helyezték át tudniillik a „vasraktár” polcainak terhét, hogy a vasállványzatot mielőbb Békéscsabára tudják küldeni. Ott „átszerelik”, vizsgálják, és a Dóm téri palota negyedik szintjén állítják újra szolgálatba. A régi ház legfelső szintjén levő raktárban is egyre üresednek a polcok. Innen válogatják, s részben már át is telepítették a legregibb állomány kincseit. Egyszermind — dr. Csuri Károlyné irányításával — már is alakítják az új házban a Somogyi-emlékkönyvtárt: a legértékesebb könyvanyag kap helyet ebben a régi bútorokkal berendezett, „tükörablakkal”, tűzgátló ajtókkal védett, s a könyvtárosok által féltve óvott „szentélyben”. Jórészt a Somogyi-adomány kincsei, de az azóta beszerzett

ritkaságok, ritkaságok, könyveszeti, könyvtár- és nyomdatörténeti értékek is. Az elmúlt hét költözéskronikájához tartozik, hogy bár pénteken komolyabb dolguk akadt a katonáknak, a munka nem állt meg: hétfőre több száz tele láda várja a teherautókat. Tegnap, szombaton délelőtt ismét vállalták a munkát a könyvtárosok: a művészeti könyvtárban a lemezeket csomagolták. Az elmúlt napokban a szalámgyár, a kábelgyár, a DÉLEP és a Postaigazgatóság egy-egy brigádját végezte el korábban megajánlott munkáját, elsősorban az új épületben a takarítást, de katalógust is „építettek”. Egy gumi-gyári és egy „olajos” brigád szerelői a vasállványzatot szedték szét a régi házban, s velük dolgozott Kovács László, aki egyénileg jelentkezett társadalmi munkára; speciális szakértelmére (a Salgó-féle állványok szerelése) most volt szükség, jött is, mihelyst megkapta a táviratot... A Villanyszerelő-ipari Vállalat Kandó brigádjá pedig az olvasóteremben, az ottani fémállványzatról a fénycsöveket szerelte le. A költözködés megkezdésétől az elmúlt péntekig már 17 szocialista brigád, összesen 120 ember segített a könyvtárosoknak.

S. E.

Fokozódnak a minőségi követelmények a bőrdíszmúpiacon. Ezért igény szerint, többlettermeléssel kívánják elérni a tavalyi nyereséget a Szegedi Bőrdíszmú Isz-ben, ahol 7—8 százalékos termelésnövekedést akarnak. 1984-ben 774 ezer táskát készítését tervezik. Termékeik 70 százaléka a Szovjetunióba szállítják.

Megkezdődött a fácánkeltetés

Megkezdődött a mesterséges fácánkeltetés a Szolnok megyei vadásztársaságok abádszalóki telepén. A 16, kifejezetten vadmadártojások keltetésére tervezett olasz és francia gyártmányú gépbe elsőként 40 ezer fácántojást raktak be. Valamennyit a megye öt zárt fácánkertjében gyűjtötték össze. A

szárnyas apróvadakban bővelkedő Szolnok megye vadászai az idei tavaszra 420—450 ezer fácántojást akarnak összegyűjteni és mesterségesen kikelteni. Arra számítanak, hogy legalább 300 ezer egészséges csibét nyernek. A kiscsibákat 10—12 hetes korukban engedik szabadon.